

**Vastaus valtuustoaloitteeseen nuorisovaltuuston jäsenen puhe- ja läsnäolo-oikeudesta
Kouvolan kaupunginhallituksen kokouksissa**

9834/00.05.00/2025

Kaupunginvaltuusto 19.05.2025 § 43

Puheenjohtaja Paula Werning esitteli valtuutettujen Camilla Relanderin, Henna Hovin, Kirsi Kekin, Sanna Jacksenin, Liisa Varjolan, Nita Aholan, Kaisa Spiesin, Raimo Laineen, Jukka Nybergin, Vesa Vainion, Iida Pilli-Sihvolan, Christa Carpelanin, Sari Melkon, Heikki Kuutin, Marjo Lakan, Jenny Hasun, Manu Huuhilon, Jenni Aikion, Sanna Tähtisen ja Sari Hyytiäisen jättämän seuraavan valtuustoaloitteen:

”Kouvolan nuorisovaltuustolle puhe- ja läsnäolo-oikeutettu paikka
Kouvolan kaupunginhallitukseen.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Kouvolan nuorisovaltuustolle myönnetään yksi (1) edustuspaikka puhe- ja läsnäolo-oikeudella Kouvolan kaupunginhallitukseen sisältäen myös yhden (1) varajäsenen paikan. Nuorisovaltuuston puhe- ja läsnäolo-oikeutetulla edustuspaikalla on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten kuulemisen sekä demokratian kannalta päätöksenteossa.

Nuorisovaltuustojen puhe- ja läsnäolo-oikeutetut paikat kunnanhallituksissa ovat alkaneet viime vuosina kasvavissa määrin yleistyä. Kouvolaa suuremmista kunnista mm. Espoolla ja Vantaalla nuorisovaltuustolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupunginhallituksissa. Lisäksi Suomen Nuorisovaltuustojen liiton myöntämissä Nuorisovaltuustomyönteinen kunta -sertifikaateissa yksi myöntämisperuste ehdoista, joista määrätyn osan tulee täytyä, on ”*Nuorisovaltuustolla on edustuspaikka kunnanhallituksen kokouksissa*”. Kouvolan on aika alkaa edistämään aitoa demokratiaa ja nostamaan nuoria mukaan päätöksentekoon sekä osoitettava olevansa aidosti nuorisovaltuustomyönteinen kunta.

Nuorisovaltuutetut ovat aikaisemmissa luottamuspaikoissaan osoittaneet aktiivisuutta ja aitoa keskustelukykyä sekä tuoneet keskusteluihin nuorten näkökulmaa. Päätöksenteossa olevat asiat vaikuttavat pisimpään juuri kaupunkimme nuoriin, joten on perusteltua, että heitä kuullaan kaupungin päätöksenteossa monivaiheisesti valmistelun sekä päätöksenteon edetessä.

Luottamukselliset ja salassa pidettävät asiat eivät ole kestävä peruste jättää nuorisovaltuutettuja pois päätöksenteon ytimestä, sillä samanlaista toimintamallia käytetään myös muissa kunnissa.

Salassapitovelvoitteet ja muut säännöt koskevat myös nuorisovaltuutettuja, jotka noudattavat yhteisesti sovittuja käytänteitä.”

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 27.10.2025 § 266

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Elinvoimapaalvelut, hallintopalvelut, hallintojohtaja

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kouvolan kaupunginvaltuutettu Camilla Relander ja 19 muuta valtuutettua ovat jättäneet aloitteen koskien yhden edustuspaikan myöntämistä nuorisovaltuuston edustajalle kaupunginhallituksen puhe- ja läsnäolo-oikeudella sisältäen myös yhden (1) varajäsenen paikan. Aloitteessa kerrotaan, että edustuspaikalla on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten kuulemisen sekä demokratian kannalta päätöksenteossa.

Nykytilakuvaus

Tällä hetkellä nuorisovaltuustolla ei ole edustajapaikkaa Kouvolan kaupunginhallituksen kokouksissa. Sen sijaan nuorisovaltuustolla on edustuspaikka kaupunginvaltuustossa, lautakunnissa pois lukien tarkastuslautakunta sekä vanhus- ja vammaisneuvostossa.

Päätösvallan peruste, säädökset ja ohjeet asiassa

Kuntalain (2015/410) 26 §:ssä säädetään nuorisovaltuuston osalta seuraavaa:

”Nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen.

Nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun, toteuttamiseen ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kunnan asukkaiden hyvinvointiin, terveyteen, opiskeluun, elinympäristöön, asumiseen tai liikkumiseen sekä muissakin asioissa, joiden nuorisovaltuusto arvioi olevan lasten ja nuorten kannalta merkittävä. Nuorisovaltuusto tulee ottaa mukaan lasten ja nuorten osallistumisen ja kuulemisen kehittämiseen kunnassa.”

Kuntalain perusteella nuorisovaltuustolle on annettava mahdollisuus osallistua päätöksentekoon, mutta kuntalaissa ei ole erillistä mainintaa nuorisovaltuuston puhe- ja läsnäolo-oikeudesta kaupunginhallituksessa. Kunta voi siten itse päättää, millä tavoin nuorisovaltuusto osallistuu kunnan toimintaan ja päätöksentekoon.

Kouvolassa nuorisovaltuustolla on:

- edustuspaikat kaupunginvaltuustossa, lautakunnissa ja vanhus- ja vammaisneuvostoissa. Kouvolan kaupungin hallintosäännön 95.4 §:n mukaan nuorisovaltuusto nimeää valtuuston kokoukseen kaksi edustajaa, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus.
- Tämän lisäksi hallintosäännön 150.3 §:n mukaan nuorisovaltuustolla on aloiteoikeus valtuustossa.
- Kouvolan kaupungin nuorisovaltuuston toimintasäännön mukaan nuorisovaltuuston edustaja osallistuu valtuuston, lautakunnan ja työryhmien kokouksiin ja vie niihin nuorisovaltuuston ja kaupungin nuorten näkemyksiä. Tätä kautta nuorisovaltuusto voi edistää päätöksentekoa ja toimintaa erityisesti lasten ja nuorten näkökulmasta.

Kaupunginhallituksessa on hallintosäännön § 134 mukaan läsnäolo- ja puheoikeus jäsenten ja esittelijän lisäksi valtuuston puheenjohtajilla sekä toimialajohtajalla. Näin ollen hallintosäännön mukaan nuorisovaltuuston edustajalla ei ole läsnäolo- ja puheoikeutta kaupunginhallituksen kokouksissa, jotka ovat suljettuja.

Muiden kaupunkien käytäntöjä valtuustoaloitteen mukaisessa asiassa

Hallintopalveluiden ja nuorisopalveluiden yhteistyönä on yhtäältä osana valtuustoaloitetta koskevan vastauksen valmistelua sekä samalla myös nuorisovaltuuston toimintasäännön päivytystä koskeneen päätösvalmistelun taustaselvityksenä kartoitettu tietoja myös muista kunnista. Tietojen keruussa on oltu yhteydessä myös eri kuntien nuorisovaltuustojen vastuuhenkilöiden verkostoon ja pyritty siten selvittämään tietoja mahdollisimman kattavasti.

Osana selvitystä on laadittu tiedot verrokkikuntien nuorisovaltuuston edustuspaikoista siltä osin, missä määrin muissa kaupungeissa on annettu nuorisovaltuuston edustajalle puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupunginhallituksessa ja kunnan muissa eri toimielimissä, mutta samalla myös tehty selvitystä mahdollisista muista käytännöistä, joilla on edistetty kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston välistä yhteistyötä. Tietoja selvitettiin muun muassa Haminan, Lahden, Lappeenrannan, Kotkan, Porin, Tampereen, Vantaan, Espoon, Rauman, Siuntion, Kuopion, Hämeenlinnan ja Mikkelin kaupungeilta ja kunnilta.

Selvityksen perusteella tavoitetuista

- isommista tai keskisuurista verrokkikunnista Hämeenlinnassa, Kotkassa, Lahdessa, Mikkelissä, Lappeenrannassa, Haminassa ja Porissa nuorisovaltuustolla ei ole edustusta kaupunginhallituksessa ja käytännöt ovat siten vastaavat kuin Kouvolan kaupungilla tällä hetkellä.
- Isoimmista kaupungeista Espoossa ja Vantaalla nuorisovaltuuston edustajilla on edustaja kaupunginhallituksessa, Tampereella edustajaa ei ole kaupunginhallituksessa, mutta kaupunginhallituksen kehittämiskokouksissa edustajalla on mahdollisuus olla paikalla, lukuun ottamatta salassa pidettäviä asioita.
- Pienemmistä kunnista Siuntiossa, Raumalla, Ylöjärvellä, Pornaisissa ja Heinolassa, Isokyrössä ja Vetelissä edustaja on nimettynä.

Kaikissa edellä mainituissa kaupungeissa nuorisovaltuustolla on edustus kaupunginvaltuustossa ja erikseen nimetyissä lautakunnissa, kuten Kouvolassakin.

Muina käytäntöinä edistää nuorisovaltuuston ja nuorten osallisuutta kaupunginhallituksen kanssa selvityksessä nousi esiin seuraavia käytäntöjä:

- Haminassa nuorisovaltuustolla on edustajat kaupunginhallituksen työryhmissä, mutta ei itse kaupunginhallituksessa.
- Vastaavasti Tampereella edustajaa ei ole kaupunginhallituksessa, mutta kaupunginhallituksen kehittämiskokouksissa edustajalla on mahdollisuus olla paikalla, lukuun ottamatta salassa pidettäviä asioita.

Kouvolassa nuorisovaltuustolla on edustajat valtuustossa ja eri lautakunnissa, joiden kautta nuorten on mahdollista tuoda nuorten ääni kuuluviin ja ottaa kantaa erilaisiin ajankohtaisiin asioihin. Nuorisovaltuusto voi siten vaikuttaa tehokkaasti jo nyt päätöksentekoon näiden toimielinten työskentelyssä, kuitenkin selvityksen perusteella on todettu, että kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston välistä yhteistyötä voidaan kehittää edelleen ja siten samalla edistää aloitteessa esitettyä tarkoitusta lisätä nuorten kuulemista sekä demokratian kannalta tärkeää osallisuutta kunnan päätöksenteossa.

Selvityksen perusteella katsotaan, että Kouvolan kaupungin nykyinen toimintamalli vastaa pitkälti samankokoisten kuntien käytäntöjä, joten näiden perusteella nykyistä käytäntöä ei ole tarpeen sellaisenaan muuttaa, mutta yhteistyötä kaupunginhallituksen kanssa, ja siten päätöksenteon osallisuutta, voidaan edelleen kehittää Kouvolassa ja vastauksena aloitteeseen esitetäänkin vuoropuhelun ja yhteistyön tiivistämistä nuorisovaltuuston ja kaupunginhallituksen kesken tekemällä kehittämistoimenpiteitä, jotka on osaltaan huomioitu myös syksyn aikana päivitetystä nuorisovaltuuston toimintasäännössä ja siten

laadittu vuoropuhelussa myös nuorisovaltuuston ja kaupunginedustajien kesken.

Nuorisovaltuuston ja kaupunginhallituksen yhteistyön lisääminen ja edustuksellisuus päätöksenteossa

Nuorten osallisuuden ja yhteistyön lisääminen kaupunginhallituksen kanssa on ollut edellä edistetyn taustaselvityksen lisäksi valmistelussa myös yhteistyössä nuorisovaltuuston edustajien kanssa, kun asiaa on käsitelty samassa yhteydessä, kun nuorisovaltuuston edustajan tapasivat kaupungin johtoa syksyn alussa 2025.

Yhteinen näkemys ja tahtotila oli, että nuorisovaltuuston aktiivisesti jo nyt kaupungin päätöksenteossa mukana olevien edustajien lisäksi myös muilla tavoin voidaan edistää ja tiivistää yhteistyötä esimerkiksi yhteisillä kehittämiskokouksilla ja kaupunginhallituksen edustajien roolia tarkentamalla nuorisovaltuuston yhteydenpidossa.

Kaupunginhallitus on osaltaan hyväksynyt nuorisovaltuuston toimintasäännön päivityksen päätöksellään 29.9.2025 § 228, jossa on lisätty toimintasääntöön sellaisia edellä esitettyyn pohjautuvia määräyksiä, jotka lisäävät nuorten vaikutusmahdollisuuksia kaupunginhallituksen päätöksentekoon liittyen sekä edistävät vuoropuhelua kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston välillä.

Toimintasäännön päivitys on tapahtunut nuorisovaltuuston aloitteesta ja rakentunut yhteistyössä nuorisovaltuuston esityksen pohjalta. Samassa yhteydessä on pyritty huomioimaan tämän valtuustoaloitteen johdosta myös kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston yhteistyön lisäämistä sekä siten nuorten osallisuuden edistämistä kaupunginhallituksen työskentelyssä. Osana toimintasäännön päivittämistä on siten päätetty edistää nuorten osallisuutta ja tiivistää yhteistyötä kaupunginhallituksen kanssa seuraavin toimenpitein:

- kaupunginhallitus nimeää kaupunginhallituksen edustajan myös nuorisovaltuustoon vastaavasti kuin hallituksella on nimetty edustaja vanhus- ja vammaisneuvostoissa. Tämä edistää yhdenmukaisuutta kuntalain tarkoittaminen neuvostojen ja nuorisovaltuuston toimintatavoissa sekä ennen kaikkea lisää merkittävästi vuoropuhelua ja yhteistyötä kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston välillä.
- Lisäksi kaupunginhallituksen puheenjohtajalle on lisätty toimintasääntöön oikeus osallistua nuorisovaltuuston kokouksiin läsnäolo- ja puheoikeudella. Kaupunginhallituksen puheenjohtajan osallistuminen nuorisovaltuuston kokouksiin on niin ikään tärkeä tapa lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia kaupunginhallituksen kanssa käytävässä vuoropuhelussa.

- Lisäksi on sovittu järjestettävän yhteistyötapaamisia sekä kehittämiskokouksia, joita voidaan järjestää myös muiden neuvostojen kanssa yhteistyössä.

Nuorisovaltuuston edustajat ovat osaltaan pitäneet tätä uudistusta toimintasääntöpäivitystä valmistelleessa kaupungin johdon kanssa käydyssä kokouksessa varsin hyvänä ja kannatettavana tapana edistää nuorisovaltuuston ja kaupunginhallituksen välistä yhteistyötä.

Toimenpiteiden voidaan katsoa tukevan nuorten osallisuutta myös tässä aloitteessa tavoitellulla tavalla ja käytännön tasolla aidosti myös mahdollistaa varhaisen vaiheen vuoropuhelun kaupunginhallituksen kanssa, sillä kaupunginhallituksen puheenjohtajalla sekä edustajalla on toimintasäännön päivityksen myötä suora mahdollisuus tuoda myös valmisteluvaiheessa asioita nuorisovaltuustolle tiedoksi, kuultavaksi sekä sitä kautta edistää nuorisovaltuuston kantojen huomioimista aiempaa paremmin myös kaupunginhallituksen päätöksenteossa.

Toki päätöksenteossa tulee myös päätöksenteon valmistelussa muutoin ja muun muassa ennakkovaikutusten arvioinnin myötä huomioida nuorten vaikuttamismahdollisuudet, mutta kaupunki voi myös arvioida jatkossa nuorisovaltuuston edustajien lisäämistä kaupunginhallituksen työ- tai ohjausryhmiin tarvekohtaisesti, minkä kautta nuorisovaltuusto pääsisi myös aiempaa laajemmin osaksi kaupunginhallituksen toimintaa.

Aloitteen tekijöiden kommentit vastauksesta

Valtuustoaloitteeseen laadittu vastaus on annettu valtuustoaloitteiden käsittelyohjeen mukaisesti aloitteen tekijöille kommentoitavaksi ennen vastauksen päätöksentekoon saattamista. Valtuustoaloitteeseen ei ole 23.10.2025 mennessä saapunut kommentteja.

Yhteenveto: Valtuustoaloitteessa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen ja siihen liittyvät perustelut sekä mahdolliset rajoitteet

Nuorisovaltuusto vaikuttaa tehokkaasti jo nyt päätöksentekoon ja edellisvuoden tietojen perusteella keskeisten toimielinten osallistumisprosentti nuorisovaltuuston edustajille on ollu yli 90 %. Lisäksi kaupungin nykyinen käytäntö edustajien läsnäolo- ja puheoikeuden osalta vastaa selvityksen mukaan pääosan verrokkikuntien käytäntöjä, joten näiden perusteella nykykäytäntöä ei varsinaisesti ole tarpeen muuttaa.

Esitetään vastauksena kuitenkin samalla, että nuorisovaltuuston juuri päivitetyt toimintasäännön ja nuorisovaltuuston edustajien kanssa yhteistyössä käytyjen keskustelujen mukaisesti edistetään vuoropuhelua ja osallisuutta kuitenkin edelleen kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston välillä kehittämistilaisuuksien muodossa ja

esimerkiksi huomioimalla nuorisovaltuuston edustajan kaupunginhallituksen työ- tai ohjausryhmiin aina tarpeiden mukaan.

Lisäksi esitetään vastauksena, että edistetään vuoropuhelua ja nuorten äänen kuulumista päätöksenteon eri vaiheissa aiempaa paremmin toimimalla nuorisovaltuuston toimintasääntöön lisätyllä tavalla, toisin sanoen lisäämällä kaupunginhallituksen edustajien aktiivista osallistumista nuorisovaltuuston kokouksiin sekä myös erilaisten yhteistyötilaisuuksien järjestämistä tarpeiden mukaisesti ja myös esimerkiksi neuvostojen kanssa yhteistyössä, edistäen siten myös laajemmin osallisuutta eri toimijoiden kesken. Lisäksi nuorisovaltuuston edustajat kutsutaan mukaan valtuuston seminaareihin sekä kaupunginhallituksen seminaareihin tarpeiden mukaisesti, esimerkiksi kaupunginhallituksen syyskaudella olevaan vuosittaiseen seminaariin.

Hallintosäännön § 121 mukaisesti jos valtuustoaloitteessa on vähintään 15 valtuutetun allekirjoitus, aloitteeseen vastaa kaupunginhallitus ja vastaus käsitellään kaupunginvaltuustossa. Tämän valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 20 valtuutettua ja siten vastaus esitetään käsiteltäväksi kaupunginvaltuustolle.

Lisätietoja: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että kaupungin nykyinen käytäntö mahdollistaa nuorisovaltuuston edustajille aktiivisen keinon osallistua kaupungin päätöksentekoon ja edustajat ovat toimineet myös aktiivisesti edellisen kauden aikana. Edustajien läsnäolo- ja puheoikeuden osalta kaupungin käytännön voidaan katsoa vastaavan vertailukuntien käytäntöjä.

Vastauksen aloitteeseen todetaan lisäksi, että nuorisovaltuuston päivitetyn toimintasäännön mukaisesti on päätetty edistää ja kehittää nuorisovaltuuston ja kaupunginhallituksen välistä yhteistyötä ja nuorten osallisuutta kaupungilla vielä edelleen nykyisestä seuraavilla toimenpiteillä:

- järjestämällä jatkossa kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston yhteiskokouksia, joita voidaan järjestää myös neuvostojen kanssa yhteistyössä, edistäen siten myös laajemmin osallisuutta eri toimijoiden kesken;
- lisäämällä kaupunginhallituksen edustajien aktiivista osallistumista nuorisovaltuuston toimintaan selostusosassa ja toimintasäännössä esitetysti;

- lisäksi osallisuutta on mahdollista edistää huomioimalla nuorisovaltuuston edustaja tarvekohtaisesti kaupunginhallituksen työ- tai ohjausryhmissä.
- Lisäksi nuorisovaltuuston edustajat ovat kutsuttuina valtuuston seminaareihin sekä kaupunginhallituksen seminaareihin tarpeiden mukaisesti, esimerkiksi kaupunginhallituksen syyskauden vuosittaiseen seminaariin.

Muilta osin valtuustoaloite ei anna aihetta jatkotoimenpiteisiin.

3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunginvaltuusto 17.11.2025 § 105

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi.
2. todeta, että kaupungin nykyinen käytäntö mahdollistaa nuorisovaltuuston edustajille aktiivisen keinon osallistua kaupungin päätöksentekoon ja edustajat ovat toimineet aktiivisesti edellisen kauden aikana. Edustajien läsnäolo- ja puheoikeuden osalta kaupungin käytännön voidaan katsoa vastaavan vertailukuntien käytäntöjä.

Vastauksen aloitteeseen todetaan, että nuorisovaltuuston päivitetyn toimintasäännön mukaisesti on päätetty edistää ja kehittää nuorisovaltuuston ja kaupunginhallituksen välistä yhteistyötä ja nuorten osallisuutta kaupungilla vielä edelleen nykyisestä seuraavilla toimenpiteillä:

- järjestämällä jatkossa kaupunginhallituksen ja nuorisovaltuuston yhteiskokouksia, joita voidaan järjestää myös neuvostojen kanssa yhteistyössä, edistäen siten myös laajemmin osallisuutta eri toimijoiden kesken;
- lisäämällä kaupunginhallituksen edustajien aktiivista osallistumista nuorisovaltuuston toimintaan selostusosassa ja toimintasäännössä esitetysti;

- osallisuutta on mahdollista edistää huomioimalla nuorisovaltuuston edustaja tarvekohtaisesti kaupunginhallituksen työ- tai ohjausryhmissä.
- Lisäksi nuorisovaltuuston edustajat ovat kutsuttuina valtuuston seminaareihin sekä kaupunginhallituksen seminaareihin tarpeiden mukaisesti, esimerkiksi kaupunginhallituksen syyskauden vuosittaiseen seminaariin.

Muilta osin valtuustoaloite ei anna aihetta jatkotoimenpiteisiin.

3. todeta, että valtuustoaloite on käsitelty loppuun.

Asian käsittely:

Puheenvuoron käyttivät valtuutetut Camilla Relander, Reetta Lind, Nita Ahola ja Miia Witting.

Puheenvuorossaan valtuutettu Witting teki seuraavan muutosesityksen:

”Esitän, että valtuusto muuttaa päätöstekstiä siten, että valtuustoaloitteen vastauksen perusteluista poistetaan virheellinen väite, jonka mukaan hallintosääntö estäisi nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeuden kaupunginhallituksessa.

Hallintosäännön 134 §:n mukaan toimitella voi itse päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta, eikä pykälä sisällä tällaista estettä. Muilta osin hyväksyn päätösehdotuksen muuttumattomana.”

Vastauspuheenvuoron käytti hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko.

Puheenvuoron käytti valtuutettu Mika Byman, nuorisovaltuuston edustaja Inka Kosonen ja valtuutetut Christa Carpelan, Jenni Aikio ja Toni Vainikka.

Vastauspuheenvuoron käytti hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko.

Puheenvuoron käyttivät valtuutetut Pekka Haaja ja Sheikki Laakso.

Vastauspuheenvuoron käytti hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko.

Puheenvuoron käytti valtuutettu Camilla Relander, hän esitti asian palauttamista uudelleen valmisteluun.

Puheenvuoron käyttivät valtuutetut Minttu Nulpponen ja Sanna Jacksen. Puheenvuorossaan valtuutettu Jacksen kannatti valtuutettu Relanderin muutosesitystä.

Koska oli tehty kannatettu ehdotus asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi, puheenjohtaja kehotti seuraavia puhujia rajoittamaan puheenvuoronsa koskemaan vain tätä ehdotusta.

Valtuutettu Katriina Vesala pyysi neuvottelutaukoa.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 18.55 – 19.01.

Asian käsittelyä jatkettaessa puheenjohtaja totesi, että ehdotuksesta asian palauttamiseksi uudelleen valmisteluun on tehtävä päätös ennen kuin asian muuta käsittelyä ja keskustelua jatketaan. Puheenjohtaja tiedusteli valtuustolta, voidaanko tehty ehdotus asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi hyväksyä yksimielisesti. Valtuusto ei ollut asiasta yksimielinen.

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on suoritettava äänestys, koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, eikä asiasta voitu päättää yksimielisesti. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: Ne valtuutetut, jotka kannattavat asian käsittelyn jatkamista äänestävät JAA ja ne valtuutetut, jotka kannattavat valtuutettu Relanderin esitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi äänestävät EI.

Valtuusto hyväksyi äänestysesityksen yksimielisesti. Suoritettiin äänestys, jossa annettiin 20 JAA-ääntä ja 39 EI-ääntä.

Äänestysluettelo on pöytäkirjan **liitteenä**.

Puheenjohtaja totesi valtuutettu Relanderin esityksen asian palauttamiseksi uudelleen valmisteltavaksi tulleen hyväksytyksi.

Kaupunginvaltuuston päätös:

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa valtuustoaloitteen uudelleen valmisteluun.

Kaupunginhallitus 5.10.2026

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Konsernipalveluiden hallintopalveluiden vastaus aloitteeseen:

Valtuustoaloitteen keskeinen sisältö ja sen sisältämä esitys toimenpiteiksi

Kouvolan kaupunginvaltuutettu Camilla Relander ja 19 muuta valtuutettua olivat jättäneet aloitteen koskien yhden edustuspaikan myöntämistä nuorisovaltuuston edustajalle kaupunginhallituksen puhe- ja läsnäolo-oikeudella sisältäen myös yhden (1) varajäsenen paikan. Aloitteessa kerrottiin, että edustuspaikalla on merkittävä vaikutus lasten ja nuorten kuulemisen sekä demokratian kannalta päätöksenteossa.

Kaupunginvaltuusto päätti 17.11.2025, § 105, palauttaa valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen uudelleen valmisteltavaksi.

Asian valmistelussa on selvitetty erityisesti nuorisovaltuuston edustajan mahdollista osallistumista kaupunginhallituksen kokouksiin läsnäolo- ja

puheoikeudella salassa pidettävien kokousasioiden käsittelyssä ja tähän liittyviä tekijöitä sekä kuvattu uudelleenvalmistelussa aiempia kuntavertailutietoja täydentäen myös Espoon ja Vantaan kaupunkien käytäntöjä tarkemmin. Tietoja selvitettiin aiemmassa valmistelussa lisäksi muun muassa Haminan, Lahden, Lappeenrannan, Kotkan, Porin, Tampereen, Vantaan, Espoon, Rauman, Siuntion, Kuopion, Hämeenlinnan ja Mikkelin kaupungeilta ja kunnilta.

Nykytilakuvaus

Ohessa esitetään asian jatkovalmistelun osalta keskeinen kuvaus käsittelyn lähtökohdista.

Nuorisovaltuuston edustaja toimielinokokouksissa

Kuntaliiton ohjeessa todetaan nuorisovaltuuston läsnäolo- ja puheoikeudesta kunnan toimielinten kokouksissa (Ohjeita kunnan nuorisovaltuuston perustamiseen ja toimintasäännön laatimiseen, 2025) muun ohella, että hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset muiden kuin kunnan toimielinten jäsenten läsnäolo- ja puheoikeudesta toimielinten kokouksissa. Läsnäolo- ja puheoikeuden antaminen nuorisovaltuuston edustajalle ainakin valtuuston ja lautakuntien kokouksiin parantaa tiedonkulkua ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Läsnäolo- ja puheoikeus voidaan rajata hallintosäännössä siten, että läsnäolo-oikeutta ei ole silloin, kun asian käsittelyyn liittyy salassa pidettäviä tietoja. Läsnä- ja puheoikeutetuilta ei edellytetä vaalikelpoisuutta toimielimeen, mutta mahdolliset esteellisyytilanteet koskevat myös läsnä- ja puheoikeutettuja jäseniä.

Kunnan eri toimielinten kokouksissa käsitellään julkisten asioiden lisäksi niin salassa pidettäviä asioita kuin luonteeltaan luottamuksellisiakin asioita. Kokousten julkisuudesta säädetään kuntalain 101 §:ssä, jossa todetaan muun ohella, että valtuuston kokoukset ovat julkisia, jollei kokouksessa käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi tai jollei valtuusto muuten painavan syyn vuoksi jossakin asiassa toisin päättä. Muun toimielimen kuin valtuuston kokoukset ovat julkisia vain, jos toimielin niin päättää eikä kokouksessa käsitellä asiaa tai asiakirjaa, joka on lailla säädetty salassa pidettäväksi.

Siten muut kuin valtuuston kokoukset eivät lähtökohtaisesti ole julkisia, vaikkei niissä salassa pidettäviä asioita käsiteltäisikään. Esimerkiksi kokouksissa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia.

Salassa pidettävillä asioilla viitataan asioihin, jotka lain nojalla ovat salassa pidettäviä ja, joita ei saa paljastaa sivulliselle. Asian tai tiedon salassapito määräytyy useimmiten viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti, mutta myös muihin säädöksiin voi sisältyä salassapitoa koskevia määräyksiä.

Toimielinkokouksissa käsitellään toisinaan myös henkilötietoja, jotka itsessään eivät ole salassa pidettäviä, mutta joiden käsittelyä koskee ja rajoittaa tietosuojalainsäädäntö.

Vaitiolovelvollisuus salassa pidettävistä tiedoista

Salassapitovelvollisuus luottamustoimessa saaduista salassa pidettävistä tiedoista perustuu viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ään, jossa säädetään muun ohella, että viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomaisessa toimiessaan tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt. Tämä koskee myös sitä, joka harjoittelijana tai muutoin toimii viranomaisessa taikka joka on saanut salassa pidettäviä tietoja lain tai lain perusteella annetun luvan nojalla, jollei laista tai sen perusteella annetusta luvasta muuta johdu. Henkilö ei myöskään saa käyttää salassa pidettäviä tietoja omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi.

Edellä mainittu 23 § koskee jokaista, eli vaitiolovelvollisuus salassa pidettävien tietojen osalta ja tietojen hyväksikäyttökielto perustuu siten suoraan lakiin.

Kokouskäytännöt kahdessa muussa kaupungissa nuorisovaltuuston edustajan osallistumisen osalta

Kuten asian aikaisemmasta valmistelusta ilmenee on kunnilla erilaisia käytäntöjä nuorisovaltuuston edustajista kaupunginhallituksen kokouksien osalta. Asiaa on aiemmassa käsitellyssä tarkasteltu myös kuntien kokoluokan perusteella. Asian jatkovalmistelun yhteydessä on pyydetysti selvitetty kokouskäytäntöjä liittyen nuorisovaltuuston edustajien osallistumiseen kaupunginhallituksessa erityisesti Vantaan ja Espoon kaupunkien osalta.

Vantaan kaupungin osalta nuorisovaltuuston edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksissa muiden paitsi salassa pidettävien asioiden osalta, joiden käsittelyn ajaksi nuorisovaltuuston edustaja poistuu kokouksesta. Espoon kaupungin osalta nuorisovaltuuston edustajalla on myös läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksissa eikä myöskään Espoossa nuorisovaltuuston edustaja osallistu salassa pidettävien asioiden käsittelemiseen. Vantaalla tai Espoossa ei ole tehty nuorisovaltuuston edustajien kanssa salassapito- tai vaitiolovelvollisuutta koskevia sopimuksia tai sitoumuksia. Molemmissa kaupungeissa nuorisovaltuuston edustajien perehdytykseen kuuluu kokouskäytäntöjä koskevien asioiden läpikäynti.

Vantaan kaupungin hallintosääntö sisältää määräyksen nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeudesta toimielinten, ml. kaupunginhallituksen, kokouksissa. Espoon hallintosääntö ei sisällä vastaavaa määräystä, vaan läsnäolo- ja puheoikeus on myönnetty kaupunginhallituksen päätöksellä.

Nuorisovaltuuston edustajan osallistuminen kaupunginhallituksen kokouksiin Kouvolassa

Siinä tapauksessa, että nuorisovaltuuston edustajalle myönnettäisiin läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksiin, olisi perusteltua rajata oikeus muiden kuin salassa pidettävien asioiden käsittelemiseen.

Perusteltuna tätä voidaan pitää huomioiden, että siitä huolimatta, että nuorisovaltuuston edustajalla olisi edellä mainittu osallistumisoikeus, ei nuorisovaltuuston jäsen kuitenkaan ole kyseisen toimielimen, eli kaupunginhallituksen jäsen, jolla olisi lakiin perustuvaa oikeutta salassa pidettävien asioiden käsittelemiseen. Lisäksi nuorisovaltuuston edustaja ei toimi tehtävässään virkavastuulla, kuten toimielimen jäsenenä oleva luottamushenkilö.

Arvioitaessa sitä, tulisiko nuorisovaltuuston edustajan sitoutua erikseen vaitiolovelvollisuuteen kaupunginhallituksen kokouksessa käsiteltävien asioiden osalta, tulee huomioida, että nuorisovaltuuston edustaja saattaa olla alaikäinen, mistä seuraa tiettyjä rajoituksia henkilön kelpoisuuteen tehdä oikeustoimia, kuten sopimusta tai vastaavaa sitoumusta.

Alaikäinen on oikeudellisesti vajaavaltainen, jonka taloudellisia ja muita asioita hoitaa edunvalvoja, useimmiten alaikäisen huoltajat. Holhoustoimesta annetun lain 23 ja 24 §:ien mukaan vajaavaltaisella ei ole lähtökohtaisesti oikeutta itse tehdä esimerkiksi sopimuksia tai muita oikeustoimia, jollei laissa toisin säädetä. Vajaavaltainen voi tehdä oikeustoimia, jotka ovat olosuhteisiin nähden tavanomaisia ja merkitykseltään vähäisiä. Lisäksi siinä tapauksessa, että nuorisovaltuuston edustajan oikeus osallistua kaupunginhallituksen kokouksiin rajataan luonteeltaan julkisiin asioihin, ei ole tarvetta tehdä salassapitosopimusta tai -sitoumusta.

Arvioitaessa sitä, tulisiko nuorisovaltuuston edustajan kanssa tehdä sopimus- tai sitoumus liittyen kokousten (kuten siellä käytyjen keskusteluiden) luottamuksellisuuteen, tulee huomioida, ettei luottamuksellisuuden rikkominen merkitse salassapitovelvoitteen rikkomista.

Estettä sitoumuksen tekemiseen ei kuitenkaan sinänsä ole ja sellainen voi olla perusteltua informaatioluonteisena vahvistuksena siitä, että henkilö on tietoinen häntä koskevasta velvoitteesta olla paljastamatta luottamuksellisiakaan tietoja.

Muiden vaikuttamistoimielinten edustus kaupunginhallituksen kokouksissa

Kuntalain mukaisia vaikuttamistoimielimiä on nuorisovaltuuston (26 §) lisäksi myös vanhusneuvosto (27 §) ja vammaisneuvosto (28 §). Siinä tapauksessa, että nuorisovaltuuston edustajalle myönnettäisiin läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksiin, arvioitavaksi saattaa tulla myös se, tulisiko muidenkin vaikuttamistoimielinten jäsenille myöntää vastaava oikeus.

Nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeuden osalta on huomioitava, että kyseinen vaikuttamistoimielin edustaa nuoria ja lapsia, joilla ei ole äänioikeutta kuntavaaleissa eikä vaalikelpoisuutta, eivätkä he siten itse voi äänestää oman ikäryhmänsä edustajaa valtuustoon ja sitä kautta kunnan toimielimiin, toisin kuin vanhus- ja vammaisneuvoston edustamien ryhmien jäsenet voivat.

Siten juuri nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksissa verrattuna muiden vaikuttamistoimielinten edustajiin on tätä vasten perusteltua, eikä tarvetta muiden vaikuttamistoimielinten edustukselle toimielimissä siten lähtökohtaisesti samalla tavalla ole.

Läsnäolo- ja puheoikeuden määrittely hallintosäännössä

Kaupungin hallintosäännössä todetaan nuorisovaltuuston oikeus nimetä kaksi edustajaa valtuuston kokouksiin (94 §:n 4. mom.). Edustajilla ei kuitenkaan ole läsnäolo- ja puheoikeutta suljetun kokouksen osalta. Hallintosääntö ei sisällä määräyksiä nuorisovaltuuston edustajien läsnäolo- tai puheoikeudesta muiden toimielinten kokouksissa. Kuten asian aikaisemmasta valmistelusta ilmenee, on nuorisovaltuuston edustajille myönnetty läsnäolo- ja puheoikeus lautakuntiin (pl. vaalilain mukaiset toimielimet ja tarkastuslautakunta). Lautakunnat ovat myöntäneet läsnäolo- ja puheoikeuden hallintosäännön 134 §:n 4 mom. perusteella.

Siten nuorisovaltuuston läsnäolo- ja puheoikeudesta on mahdollista säätää hallintosäännössä taikka päättää kunkin toimielimen toimesta erikseen.

Mikäli kirjaus tehdään hallintosääntöön, olisi hallintosäännön 134 §:ää mahdollista muuttaa lisäämällä säännökseen uusi momentti (alla 2. momentti) siten, että se kuuluu seuraavasti:

”Toimielimen jäsenten ja esittelijän lisäksi toimielimen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus

*– valtuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla
kaupunginhallituksen kokouksessa kuntalain 18.2 §:n mukaan sekä –
kaupunginhallituksen puheenjohtajalla, kaupunginjohtajalla ja
apulaiskaupunginjohtajalla muiden toimielinten kokouksessa, ei*

kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa.

Lisäksi nuorisovaltuuston nimeämällä edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksessa ja muiden toimielinten kokouksissa toimielimen päättämällä tavalla, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa eikä käsiteltäessä asioita, jotka ovat salassa pidettäviä.

Toimialajohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus toimialansa toimielimen kokouksessa.

Toimielin päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

Toimielin voi päättää asiantuntijan kuulemisesta yksittäisessä asiassa. Asiantuntija voi olla läsnä kokouksessa asiasta käytävän keskustelun päättymiseen asti.”

Tämä mahdollistaa nykyisen käytännön toimielimissä, käytännön laajentamisen koskemaan nuorisovaltuuston edustajan läsnäolo- ja puheoikeutta myös kaupunginhallituksessa sekä sen, että hallintosäännön puitteissa toimielin voi tarvittaessa arvioida ja tarkentaa läsnäolokäytäntöjä.

Kaupunginhallitukselle esitetään, että vastauksenaan valtuustoaloitteeseen se jatkovalmistelun perusteella toteaa edellä esitetyn kirjauksen lisäksi, että kaupunginhallitus ottaa asian käsiteltäväksi valtuuston tehtyä päätöksen hallintosäännön muuttamisesta ja myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden nuorisovaltuuston edustajalle esimerkiksi kevään sekä syksyn ensimmäisiin kokouksiin. Mikäli läsnäolo- ja puheoikeutta halutaan edistää myöhemmin laajemmin, on tämä hallituksen päätöksellä ja tässä esitetyn hallintosääntömuutoksen myötä myös mahdollista.

Lisätietoja: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi, kaupunginjuristi Elina Amnell-Holzhäuser, puh. 020 615 7649, elina.amnell(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää:
 1. merkitä valtuustoaloitteeseen saadun vastauksen tiedoksi ja
 2. todeta, että kaupungin hallintosääntöä esitetään muutettavaksi siten, että hallintosäännön 134 §:ään lisätään uusi 2. momentti, joka kuuluu seuraavasti: *Lisäksi nuorisovaltuuston nimeämällä edustajalla on läsnäolo- ja puheoikeus kaupunginhallituksen kokouksessa ja muiden toimielinten kokouksissa toimielimen päättämällä tavalla, ei kuitenkaan tarkastuslautakunnan eikä*

valtuuston tilapäisen valiokunnan kokouksessa eikä vaalilaissa säädettyjen vaalitoimielinten kokouksissa eikä käsiteltäessä asioita, jotka ovat salassa pidettäviä.

Kaupunginhallitus ottaa asian osaltaan käsiteltäväksi valtuuston tehtyä päätöksen hallintosäännön muuttamisesta ja myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden nuorisovaltuuston edustajalle ensivaiheessa kevään sekä syksyn ensimmäisiin kokouksiin. Mikäli läsnäolo- ja puheoikeutta halutaan myöhemmin laajentaa, on tämä hallituksen päätöksellä ja tässä esitetyn hallintosääntömuutoksen myötä myös mahdollista.

3. todeta, että aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin ja valtuustoaloite on käsitelty loppuun.
2. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 7.10.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös: